

Kouzelný Atlas

Putování časem

Veronika Válková

— KRÁLOVNA —

MARIE TEREZIE

bambook

ilustrace
PETR KOPL

KOUZELNÝ ATLAS PUTOVÁNÍ ČASEM

Veronika Válková

____ KRÁLOVNA ____

MARIE TEREZIE

bamb**o**ok

JE MI DVANÁCT, ZAČALA JSEM CHODIT DO ŠESTÉ TŘÍDY A JAKO KAŽDÉ DÍTĚ SE POŘÁD ROZČILUJU S RODIČI. OPRAVDU BY MĚ ZAJÍMALO, PROČ DOSPĚLÁCI MYSLÍ JEN NA SEBE A JSOU PŘESVĚDČENÍ, ŽE PRO JEJICH DÍTĚ JE DOBRÉ ZROVNA TO, CO ONI SI MYSLÍ, ŽE JE DOBRÉ. NĚKDY SI PŘIPADÁM JAKO ŠACHOVÁ FIGURKA. ŠOUPNOU MĚ TAM, KDE MĚ CHTĚJÍ MÍT, A JEŠTĚ ČEKAJÍ, ŽE Z TOHO BUDU NADŠENÁ. NEMŮŽU SE DOČKAT, AŽ VYROSTU A PŘESTANOU SI SE MNOU DĚLAT, CO CHTĚJÍ... TAK TŘEBA: JSEM JEDINÁČEK. NIKDY MĚ NEBAVILO BÝT JEDINÁČEKEM. A KDYŽ JSEM SE NAŠE POKOUŠELA PŘEMLUVIT, ABY MI POŘÍDILI SOUROZENCE, SNAŽILI SE MI NAMLUVIT, ŽE TAKHLE JE TO PRO MĚ LEPŠÍ. KDYBY NÁS BYLO VÍC, NEMOHLA BYCH PRŮ CHODIT NA FRANCOUZŠTINU A GYMNASTIKU A NA PIÁNO A NEMOHLI BYCHOM NA DOVOLENOU DO ŘECKA, PROTOŽE BYCHOM NA TO NEMĚLI PENÍZE. A V DĚTSKÉM POKOJÍČKU BYCHOM SI SKÁKALI PO HLAVĚ. VŮBEC JE NENAPADLO, ŽE BYCH KLIDNĚ OŽELELA FRANCOUZŠTINU NEBO GYMNASTIKU NEBO PIÁNO. KDYBYCH MĚLA SÉGRU, MOHLY BYCHOM CHODIT TŘEBA JEN NA GYMNASTIKU, ALE SPOLU. NEBO ŽE BYCH BYLA RADŠÍ CELÉ LÉTO SE SÉGROU NA CHALUPĚ U BABI JIZERSKÉ A LÍTALA PO LESE, NEŽ SE S NIMI SAMA ŠKVAŘILA NA PLÁŽI V ŘECKU. A ŽE BYCH SI SE SÉGROU S RADOSTÍ SKÁKALA PO HLAVĚ, V POKOJÍČKU I JINDE. PRAVDA JE, ŽE PRO NĚ JE POHODLNĚJŠÍ MÍT JEN JEDNO DÍTĚ. SLYŠELA JSEM, JAK SE O TOM MAMINKA BAVÍ S TĚTOU MIRKOU, KTERÁ MÁ DVA KLUKY, MOJE BRATRANCE. A TETA JÍ ŘÍKALA, AŽ SI UVĚDOMÍ, ŽE SICE TEĎ ONI MAJÍ NA STAROSTI JEN JEDNO DÍTĚ, ALE ŽE TO DÍTĚ, TEDY MĚ, TAKY ODSOUDILI K TOMU, ŽE BUDE MÍT JEDNOU NA KRKU DVA NEMOHOUCÍ STAŘÍKY. MAMINKA PAK S TĚTOU NĚJAKOU DOBU NEMLUVILA. ALE MNĚ PŘIPADÁ, ŽE TETA MÁ PRAVDU. JAK MÁM JEDNOU ZVLÁDNOUT SAMA SE POSTARAT O NĚ OBA, KDYŽ PRO NĚ DVA JE TEĎ NÁROČNĚ STARAT SE O MĚ JEDNU? NENÍ TO FÉR.

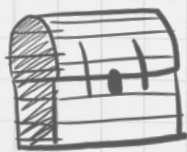
A DRUHÁ VĚC: NAŠI NÁS PŘESTĚHOVALI. DONEDÁVNA JSME BYDLELI V PANEĽÁKU V PRAZE NA JIŽNÍM MĚSTĚ. PODLE MĚ NÁM TAM NIC NECHYBĚLO. ALE NAŠI PŘÍŠLI S TÍM, ŽE BYT JE MALÝ, ŽE JE V PRAZE HROZNÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VŮBEC, A KOUPILI DŮM SE ZAHRADOU KOUSEK OD PRAHY. MAMINCE JE TO JEDNO, PRACUJE JAKO PŘEKLADATELKA, TAKŽE VĚTŠINU PRÁCE VYŘIZUJE PŘES MAILY, TATÍNKOVI TAKY, PROTOŽE SE DO PRÁCE DOSTANE AUTEM SKORO STEJNĚ RYCHLE, JAKO KDYŽ DŘÍV JEZDIL METREM A TRAMVAJÍ. ALE ODSKÁKALA JSEM TO JÁ, PROTOŽE ODSUD NEMŮŽU DOJÍZDĚT DO STARÉ ŠKOLY. TAKŽE JSEM PŘÍŠLA O VŠECHNY KAMARÁDY A KAMARÁDKY, SE KTERÝMI JSEM PĚT LET CHODILA DO TŘÍDY. O TE-REZKU, MOU NEJLEPŠÍ KAMARÁDKU, SE KTEROU JSME VŽDYCKY SEDĚLY V JEDNĚ LAVICI, O MIKULÁŠKA, KTERÉMU JSEM DÁVALA OPISOVAT ÚKOLY Z MATIKY A ON MI ZA TO NOSIL BONBONY, O KATKU, DÁŠU... ALE HLAVNĚ ŽE JSEM NA ČISTÉM VZDUCHU, ŽE? DALŠÍ DOSPĚLÁCKÉ SOBECTVÍ. PŘESTOŽE JE TEN DŮM OPRAVDU VELIKÝ A JE POROSTLÝ ZELENÍ, O KTERÝCH SI DOSPĚLÁCI MYSLÍ, ŽE JE TO BŘEČTAN NEBO PSÍ VÍNO, ALE ZELENÍ SE JEN TAK TVÁŘÍ, A KDYŽ JE NIKDO NEVIDÍ, POBÍHAJÍ PO OMÍTCE A ŠUSTÍ. A MŮJ POKOJÍČEK JE STEJNĚ VELKÝ JAKO NÁŠ STARÝ OBÝVÁK.

JE ALE JEDNA VĚC, KVŮLI KTERÉ JSEM OCHOTNÁ NAŠIM TO PŘESTĚHOVÁNÍ ODPUSTIT A KTERÁ BY SE NIKDY NESTALA, KDYBYCHOM ZŮSTALI VE STARÉM BYTĚ. VLASTNĚ DVĚ VĚCI.

S DOMEM JSME KOUPILI KOČKU BARČU. JE ČERNÁ S BÍLÝM BRÍŠKEM, NÁPRSENKOU A TLAPKAMI A CHOVÁ SE JAKO PRAVÁ DÁMA. DĚLÁ SI, CO CHCE, ALE DĚLÁ TO, JAK TATÍNEK ŘÍKÁ, S NOBLESOU. KOČKY JSOU VŠECHNY

TAJEMNÉ A BARČA DVOJNÁSOB, A TO JE SUPER. KONEČNĚ MÁM JINÉ ZVÍŘE NEŽ ŽELVU PÍDU, PROTOŽE V PANELÁKU MI NAŠI NIC CHLUPATÉHO DOVOLIT NECHTĚLI. ANI MYŠ NEBO KŘEČKA, NATOŽPAK POTKANA. TO JE PRVNÍ PRIMA VĚC. TA DRUHÁ JE, ŽE JSEM NA PŮDĚ VE STARÉ TRUHLE NAŠLA KOUZELNÝ ATLAS. NA PRVNÍ POHLED VYPADÁ JAKO STARÝ ŠKOLNÍ DĚJEPISNÝ ATLAS, ALE HODNĚ STARÝ, PROTOŽE JE VÁZANÝ V KŮŽI A TA KŮŽE JE UŽ DOST OHMATANÁ. NA PRVNÍ STRANĚ JE NAPSÁNO:

Atlas
historický
od
.....
..
.....
Sestavený

OD KOHO SESTAVENÝ, TO NEJDE PŘEČÍST, PROTOŽE JE TAM KAŇKA. NA DALŠÍCH STRÁNKÁCH JSOU MAPY. VĚTŠINOU JSOU TO MAPY EVROPY, ALE NAŠLA JSEM TAM I MAPY JINÝCH SVĚTADÍLŮ. NEJSOU BAREVNÉ JAKO V NORMÁLNÍCH ATLASECH, ALE ZAŽLOUTLÉ A NAKRESLENÉ VYBLEDLÝM HNĚDÝM INKoustem. TAM, KDE JE LES, JE MÍSTO ZELENÉ BARVY SPOUSTA MALÝCH STROMEČKŮ. MĚSTA NEJSOU VYZNAČENÁ KOLEČKEM, ALE OPAVDU JE TAM NAMALOVANÉ MALÉ MĚSTEČKO, VĚTŠINOU S HRADBAMI A S BRÁNOU, NEBO JENOM HRAD NEBO VESNÍČKA. TAM, KDE MAJÍ BÝT HORY, JSOU NAKRESLENÉ RŮZNĚ VELKÉ KOPEČKY A V MOŘÍCH PLAVOU VELRYBY A VŠELIJAKÉ NESTVŮRY A PLUJÍ PO NICH KORÁBY S PLACHTAMI. NĚKDE JE PRAZDNÁ PLOCHA A NA NÍ JE NAPSÁNO HIC SUNT LEONES. ZJISTILA JSEM, ŽE TO ZNAMENÁ ZDE JSOU LVI A PSALO SE TO DO MAP NA MÍSTA, KTERÁ JEŠTĚ NEBYLA PROZKOUMANÁ A NIKDO NEVĚDĚL, CO TAM JE. TAKOVÁ UŽ DNESKA ASI NEJSOU, A TO JE ŠKODA.

KDYŽ SÁHNU NA MAPU, PŘENESE MĚ ATLAS DO MINULOSTI.

OPRAVDU.

UŽ SE MI TO STALO NĚKOLIKRÁT.

A MÁM DŮKAZY, PROTOŽE KDYŽ V MINULOSTI NĚCO DOSTANU, VRÁTÍ SE TO SE MNOU K NÁM NA PŮDU. TYHLE SUVENÝRY SI SCHOVÁVÁM DO KRABICE POD POSTELÍ. UŽ TAM MÁM NÁHRDELNÍK OD KARLA IV. A VYŘEZÁVANÝ DRAHOKAM A SANDÁLY Z POMPEJÍ A DALŠÍ VĚCI.

SNAŽILA JSEM SE VYŽKOUMAT, JAK ATLAS FUNGUJE, JAK NA NĚCO UŽ JSEM PŘIŠLA. ČÍM DĚLE NECHÁM RUKU NA MAPĚ, TÍM DĚLE JSEM V MINULOSTI. DO MINULOSTI SE DOSTANU VŽDYCKY OBLEČENÁ TAK JAKO LIDÉ, KTERÍ TAM ŽIJÍ, ALE JAKMILE SE VRÁTÍM NA PŮDU, MÁM NA SOBĚ ZASE SVOJE ŠATY. A V MINULOSTI TAKÉ VŽDYCKY UMÍM MLUVIT JAZYKEM, KTERÝ SE TAM POUŽÍVÁ.

ZATÍM JSEM JEŠTĚ NEPŘIŠLA NA TO, JAK SI VYBRAT, KAM DO MINULOSTI SE DOSTAT. SNAD NA TO ČASEM PŘIJDU, PROTOŽE MÁM JEDEN ZÁVAZEK, KTERÝ BYCH RÁDA SPLNILA. PŘI SVOJÍ PRVNÍ CESTĚ DO MINULOSTI JSEM SE SETKALA S ŘECKÝM HRDINOU ACHILLEEM. STRAŠNĚ SE HÁDAL S JINÝM BOJOVNÍKEM. KDYŽ JSEM SE VRÁTILA, VŠECHNO JSEM SI O NĚM ZJISTILA A DOZVĚDĚLA JSEM SE, ŽE SE KVŮLÍ TĚ HÁDCE URAZIL A TRUČOVAL A ODMÍTAL DÁL BOJOVAT VE VÁLCE A ŽE PAK ŠEL JEHO PŘÍTEL PATROKLOS DO BOJE V JEHO ZBROJI, ALE PROTOŽE NEBYL TAK DOBRÝ VÁLEČNÍK JAKO ACHILLEUS, NEPŘÁTELE HO ZABILI. ROZHODLA JSEM SE, ŽE SE TAM VRÁTÍM A BUDU ACHILLEA VAROVAT, ŽE KDYŽ BUDE TVRDOHLAVÝ JAKO MEZEK, ZTRATÍ NEJLEPŠÍHO KAMARÁDA. ALE ZATÍM JSEM SE TAM ZNOVU NETREFILA, A TO UŽ JSEM V MINULOSTI STRÁVILA PODSTATNĚ VÍC ČASU NEŽ V NAŠEM NOVÉM DOMĚ.

TAKY MÁM PODEZŘENÍ, ŽE KOČKA BARČA MÁ S ATLASEM NĚCO SPOLEČNÉHO. JENOM NEVÍM, CO...

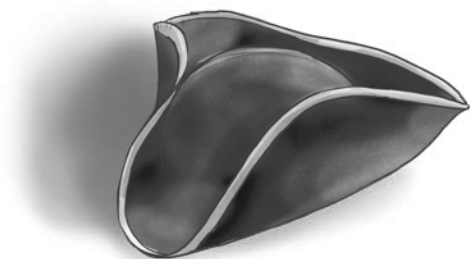

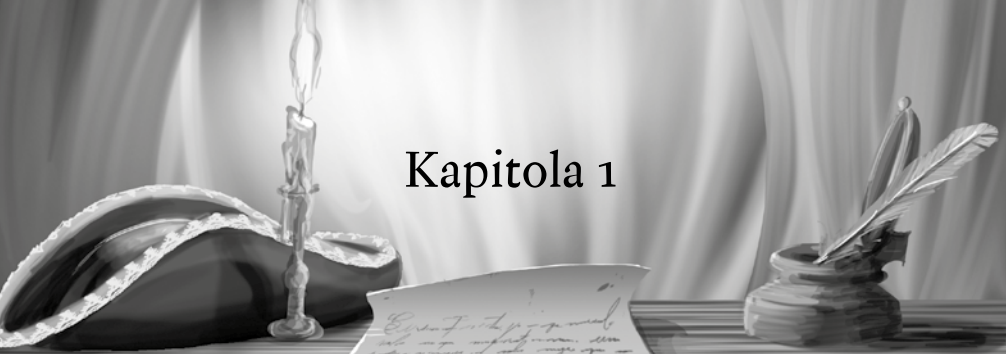

ČÁST PRVNÍ

ZAMILOVANÝ DRAGOUN

Kapitola 1

Bára měla co dělat, aby jí nevypadly oči z důlků a nezůstala s pusou dokořán, nebo, jak četla v jedné hodně staré knize na půdě u babi jizerské, aby nezůstala s *ústý zejícími*. Ne s ústy zaječími. Zejícími. Jako když se řekne, že někde zela díra. To je dost zajímavé sloveso, protože se dá říct, že něco zeje nebo zelo, ale už ne že bude zít nebo zet nebo... Prostě a stručně, Bára nevycházela z údivu.

Měli totiž první hodinu přírodopisu a poprvé viděli pana učitele Sedláře. On totiž ten druhý den školy, když měli mimořádný rozvrh a každý z učitelů jim přišel říct, jaké mají mít sešity a tak, chyběl a vzkázal jim to po paní učitelce třídní.

Pan učitel Sedlář byl asi tak starý jako Bářin tatínek, měl úplně vyholenou hlavu, neuspořádanou tmavou bradku, v jednom uchu náušnici jako pirátský kapitán a pod vytahaným zeleným trikem ramena, za jaká by se nemusel stydět ani profesionální zápasník. A přinesl si notebook.

Skinhead, usoudila Bára. My budeme mít na přírodák skinheada. A to se jako smí, aby ve škole učili skinheadi?

Pan učitel Sedlář se zazubil a řekl:

„Čau, vy chásko jedna!“

Řekl to velmi láskyplně.

„Čau,“ odpověděl mu Jílek.

Debíl, pomyslela si Bára jako obvykle na Jílkovu adresu.

Pan učitel Sedlář se rozřehtal, div nespadl ze židle.

„Čau,“ zamával Jílkovi a Jílek se rozpačitě tlemil, protože pan učitel zareagoval úplně jinak, než Jílek čekal. Třeba paní učitelka Zounarová by se rozčílila, v což Jílek doufal. Sedlář ho převezl.

„Hele, ale na tykačku nepůjdeme,“ upozornil pan učitel Jílka. „Na to musíš ještě aspoň půl metru vyrůst.“

Týna a Anče se pochechtávaly a Jaroušek se tvářil jako kamenný lev, protože místo aby se věnovali přírodopisu, tady probíhala *naprosto* nevhodná konverzace mezi debilem Jílkem a panem učitelem, který vypadal úplně jinak než všichni učitelé dohromady a Jarouška to poněkud popouzelo. Byl totiž přesvědčen, že pan učitel má v první řadě vypadat *seriózně*, což znamená, že krajně nepřijatelné je i to, aby nosil džíny místo kalhot s nažehlenými puky, a na panu učiteli Sedlářovi byly k Jarouškovu znechucení džíny to nejserióznější. Navíc zatím nemohl uplatnit žádné ze svých *encyklopedických* znalostí, což bylo také k vzteku.

„Tenhle rok se máme probírat kytičkami,“ oznámil jim pan učitel, co už všichni pochopili podle toho, že na učebnici přírodopisu byla fotografie rozkvetlé sedmikrásky a uvnitř obrázky mechů, lišejníků, květin a stromů. „Ale mě by nejdřív zajímalo, co vůbec o přírodě víte tak nějak jako obecně. Co vás nejvíc baví. Tak třeba... Jaké znáte nejzvláštnější zvíře?“

Bára pozorně.

To byla záludná otázka. Učitelé se přece většinou ptají na něco, co už se děti naučily nebo aspoň měly naučit. Takže by třeba měl chtít, aby vyjmenovali pět jehličnanů a pět listnáčů, protože poznávat stromy se učili v přírodovědě na prvním stupni. Nebo něco takového. Ale nejzvláštnější zvíře? Jaké zvíře může být nejzvláštnější? Bylo vidět, že nad tím uvažuje celá třída. Jarouškovi se úplně kouřilo z uší, jak se usilovně snažil vymyslet správnou odpověď nejdřív ze všech.

„Pižmoň severní!“ zařval vítězoslavně, až sebou pan učitel Sedlář trhl.

„Pižmoň je fajn,“ uznal. „A proč myslíš, že je nejzvláštnější?“

Jaroušek ztuhl jako hrouda mraženého tvarohu.

„No... protože...“ hledal honem zase tu nejsprávnější odpověď, jenže na otázku *proč myslíš* neexistuje odpověď z encyklopedie, a hlavně všechny odpovědi na tuhle otázku jsou správné, takže byl málem v koncích. „Protože žije ve Skandinávii!“ vycenil pak vítězoslavně svoje obrovské křivé řezáky. Bára usoudila, že tlustí zrzaví chlapečkové s encyklopedickými znalostmi by měli být zakázáni. Zákonem.

„No ale tam žije třeba i sob, los, polární liška a spousta dalších zvířat,“ pokrčil rameny pan učitel, jako že tohle zdůvodnění mu nestačí. „Co je zvláštního zrovna na pižmoňovi?“

„Pyžamoň!“ zahýkal Jílek. „Pyžamoň!“

Bára dospěla k názoru, že zákonem by měli být zakázáni i debilové s rovnátky typu Jílek.

„To zvíře nosí pyžamo!“ hýkal Jílek dál a pan učitel se při té představě rozchechtal tak, až se ohýbal v pase. Jaroušek byl rudý vzteky, což Báře znatelně zvedlo náladu.

Pak vzal Sedlář křídlo a napsal na tabuli pod sebe:

pižmoň

pyžamo

„Ono to sice zní dost podobně, ale nijak to nesouvisí,“ řekl, když už mohl popadnout dech. „Navíc, ve Skandinávii by mu bylo pyžamo k ničemu, tam by potřeboval spíš pořádný spacák, je tam dost zima.“

„Spacákoň!“ zaradoval se Jílek a Jaroušek se po něm zle podíval. Pan učitel si ale Jílka nevšímal a rychle něco hledal v notebooku. Za chvíli vítězoslavně otočil obrazovku ke třídě.

„To je pižmoň,“ ukázal jim fotografii zvířete, které Bára okamžitě překřtila na ovcokrávu, protože to vypadalo jako něco mezi ovci a krávou, mělo to dlouhé tmavé chlupy a nebezpečně zatočené rohy.

„Latinsky se to jmenuje *Ovibos moschatus*. *Moschatus* znamená pižmový, správně bychom mu asi měli říkat tur pižmový, ale to by to muselo v latině znít *Bos moschatus*. *Bos* je tur. *Ovibos* je,“ pan učitel se trochu zamyslel, „*ovibos* je ovcokráva.“

Bára radostí vypískla. Uhádla to!

„Proč kvičíš?“ zeptal se jí pan učitel, ale ne takovým tím způsobem, kterým učitelé dětem vlastně chtějí říct *nekvič*, ale protože ho to opravdu zajímalo.

„Já jsem tomu v duchu řekla ovcokráva, když jsem to viděla!“ hlásila nadšeně Bára.

„Super!“ zaradoval se pan učitel. „To je přece úžasné, jak ty názvy odpovídají, ne? Taky by to mohla být krávovice,“ zauvažoval.

Jaroušek se tvářil jako sedm čertů, protože *jeho* pižmoň severní přece není žádná ovcokráva, natožpak krávovice. Ale Jílkovi se to líbilo a hýkal radostí.

Mondéna Simona zvedla ležérně ruku. Zacinkalo to jako zvonkohra, protože ji měla ověšenou náramky.

„Co je to tur?“ zeptala se okázale znuděně.

„To je přece třeba slepice,“ usadila ji Andrejka, na kterou ramena pana učitele udělala docela dojem a chtěla se *blejsknout*.

Ale *neblejskla* se.

Pan učitel na okamžik ztuhl, jako by Andrejce z uší vyletěl párek holubů, ale místo aby nahlas řekl, že je úplně blbá, což si v tu chvíli myslela Bára, napsal na tabuli:

KUR X TUR

Píchl prstem do slova KUR a řekl:

„Slepice.“

Pak ukázal na slovo TUR a řekl:

„Kráva.“

„Andrejka a Simonka,“ zahuhlala polohlasem Anče.

„Nebo vopáčně,“ přitakala Týna a Bára si zuřivě začala zapisovat do sešitu, aby si pan učitel nevšiml, jak se směje. Možná to v té třídě nebude až tak strašné.

„A co znamená pižmoň?“ zeptala se Anče. „Když to není jako od pyžama?“

„Víte co? Zkuste to do příště zjistit, ať se dneska dostaneme ještě k dalším zvláštním zvířatům, jo?“ navrhl pan učitel. „Další zvláštní zvíře!“ zavlel a třída ztichla, jak všichni chtěli vymyslet ještě zvláštnější zvíře, než je pižmoň, pyžamoň a spacákoň dohromady.

„Želva!“ vykřikla Bára, protože chtěla panu učiteli udělat radost. Jaroušek se otočil a znechuceně zavrtěl hlavou, jako že to snad ani není možné, aby si někdo v šesté třídě myslel, že želva je nějaké zvláštní zvíře.

„Želva je naprosto *boží* zvíře!“ z pana učitele nadšení téměř odkapávalo. „A proč je podle tebe želva nejzvláštnější zvíře?“

„Protože si s sebou nosí domeček a protože několik měsíců v zimě dokáže spát a nežrat,“ řekla Bára. Pídu dávali přes zimu do spodní přihrádky v ledničce.

„Skvělé!“ zaradoval se pan učitel. „Jo! Kdo zná ještě nějaké zvíře, které prospí celou zimu?“

„Medvěd hnědý a medvěd brtník!“ zasmítal se potěšeně na židli Jaroušek, protože konečně došlo na encyklopedické znalosti.

„Netopýr!“ přidala Týna.

„Můj táta!“ zahulákal Jílek.

„Ježek,“ nechala se strhnout Andrejka, přestože se hovor *netočil* kolem laků na nehty.

„Jako fakt?“ protáhla Simona, protože o ježkovi si do té chvíle myslela, že jenom nosí na bodlinách jablíčka. Což není pravda, neboť ježek je hmyzožravec.

„No super, vy toho víte!“ radoval se pan učitel a Bára zjistila, že jí náušnice v uchu a vyholená hlava už vůbec nevadí. Konec konců, Maimose v Egyptě chodil také holohlavý a byl hrozně fajn.

Jaroušek se začal zuřivě hlásit.

„Copak?“ zeptal se ho pan učitel.

„Já jsem jenom chtěl připomenout, že máme probírat *botaniku*, a teď jsme celou dobu dělali *zoologii*,“ řekl trochu škrobeně Jaroušek a schválně použil cizí slova, aby všichni viděli, jak je vzdělaný.

„Já vím,“ kývl pan učitel. „A jsem moc rád, že jsi poznal rozdíl.“

Jílek zakdáká smíchy a chvíli sebou na znamení veselí tloukl o lavici.

„No a proč se tedy nevěnujeme *botanice*?“ stál na svém Jaroušek.

Bára čekala, co pan učitel udělá. Jestli Jarouška setře, seřve nebo začne vykládat kytíčky.

„Chtěl jsem, abyste si uvědomili, jak je to všechno propojené,“ řekl místo toho vlídně pan učitel. „Děti většinou víc zajímají zvířata než kytky, tak jsem začal od zvířat. Ale přes ně bychom se za chvíli k rostlinám dostali. Třeba ten pižmoň. To je býložravec. A co může chudák v té Skandinávii žrát? Vždyť se pohybuje i v takových nadmořských výškách, kde převažují mechy a lišejníky. Živí se mechem a lišejníky? Nebo mu stačí ta troška trávy, co se tam vyskytuje? Už jsme u rostlin, a ještě jsme se zachechtali. Jakmile si na tuhle hodinu vzpomenu, vždycky si představím pižmoně v pyžamu a hned mi to zvedne náladu.“

„Spacákoň,“ připomněl ještě Jílek.

„No, ale jestli vás to takhle nebaví, tak můžeme normálně,“ rozhodil rukama pan učitel. „Koukneme se, co nám píšou v učebnici, a pojedeme pěkně stránku po stránce.“

Jaroušek se nadšeně usmíval, protože *přesně* takhle si to představoval, ale zbytek třídy se zoufale rozvrěstl.

„Óká,“ řekl pan učitel. „Užijeme si s... legraci, ale budete taky makat, sebranko, nemyslete si.“

Sebranka horlivě kývala hlavou.

To je fakt zajímavý, pomyslela si Bára. Až do páté třídy mě nejvíc bavila matika. Vlastivědu jsem nesnášela a přírodověda mě nudila. Teď mluvju dějepis, protože cestuju do minulosti, a jak to tak pozoruju, přírodaák budu asi milovat taky.

„Slegrace,“ opakoval po panu učiteli Jílek. „Slegrace.“

„Bez toho s na začátku, prosím,“ upozornil ho pan učitel a Anče se hihňala do dlaně.

Bára si vzala notýsek a růžovou gelovku a napsala si:

Zjistit, proč je pižmoň pižmoň.

Protože to teda *fakt* chtěla vědět. A taky to na příští hodině chtěla panu učiteli Sedlářovi říct, aby měl radost, jak to hezky našla.

K obědu byly karbanátky s bramborovou kaší, a to měla Bára ráda.

„Co bylo ve škole?“ zeptala se maminka, když Báře polévala kaši rozpuštěným máslem.

„Máme úplně *bombovýho* učitele na přírodák,“ hlásila nadšeně Bára. „Máme zjistit, proč je pižmoň pižmoň. Budu muset na internet.“

„Nebudeš,“ ubezpečila ji maminka. „Pižmoň je určité od slova *pižmo*.“

„No a co je pižmo?“

„Na to se podívej do Machka nebo do Holuba.“

„A to je jako co?“ zeptala se znechuceně Bára, protože tušila, že to budou nějaké knihy. Tušila správně.

„Etymologické slovníky,“ řekla maminka.

„Ety... co?“

„Etymologické. Etymologie je věda o vzniku a původu slov.“

To mám za trest, pomyslela si Bára. Kdyby maminka nebyla překladatelka, ale prodavačka v zelenině, mohla bych si teď klidně pižmoně vygooglovat na internetu. Ale já se budu muset probírat slovníkama.

„Jenže já mám taky zjistit něco o pižmoňovi jako o tom zvířeti.“

To sice za domácí úkol nedostali, ale pan učitel Sedlář by z toho určitě měl radost a o zvířatech zase doma tolik knih neměli, takže šance dostat se k internetu se touto válečnou lstí poněkud zvýšila.

„Aha. Tak to ano. Nejdřív mi přijd' ukázat, co jsi našla v tom Machkovi, a pak ti zapnu počítač.“

„Nemohla bych k Vánocům dostat svůj, abyste mi ho nemuseli pořád zapínat ty s taťkou? My jsme ve staré škole přece chodili na počítače, já to umím.“

„Nemohla,“ odušila maminka tónem, který naznačoval, že o tom se dál bavit nebude. „Takhle jdeš na počítač, jen když potřebuješ. Kdybys měla svůj v pokojíčku, kdoví, kolik hodin bys na něm trávila.“

Bára se načurila. Jak to může maminka vědět?! Nijak, ale hned ji podezírá z nejhoršího. Už abych byla velká a mohla si věci dělat podle svého, vzdychla v duchu.

„A kde je ten Machek?“ zeptala se nahlas.

„U tatínka v pracovně, myslím, že je na polici u okna. O víkendu budeme muset přebrat ty krabice s knihami po babi dejvické a dát je konečně do knihovny.“

„Já je pomůžu srovnávat, jo?“ nabídla se hned Bára. Sláva, nebude muset pokaždé přehrabávat bedny knih, když bude hledat něco o minulosti.

„To budeš moc hodná,“ usmála se maminka. „A ještě jedna příjemná zpráva – kolem čtvrté přijde ladič.“

„Hurá,“ zaradovala se Bára. Ladič měl přijít už minulý týden, ale dostal chřipku, a tak bylo pianino po stěhování pořád ještě rozladěné tak, že se na něm nedaly hrát stupnice. Tam je to totiž slyšet mnohem víc, než když se hraje etuda nebo přednes. „Tak já jdu hledat, abych to měla, než dorazí.“

Maminka kývla, jako že ano, a Bára vyběhla nahoru.

Vzhledem k tomu, že budu moct kvůli pižmoňovi na internet, zamyslela se, když si nesla do pokojíčku z tatínkovy pracovny Machka a Holuba, měla bych toho využít a provést další pokusné cesty do minulosti. Třeba potom budu potřebovat na internetu něco zjistit, protože v encyklopedii všechno nenajdu.

Rychle prolistovala oba slovníky a do sešitu na přírodopis si napsala:

Pižmo je z latinského slova bisamum a to je z hebrejského besem a to znamená vůně.

Netrvalo to ani tak dlouho.

Radostně odhopkovala do kuchyně. Cestou nezapomněla pohladit vyřezávanou hlavičku na zábradlí, aby jí schody nepodrazily nohy, až půjde zpátky nahoru.

„Už to mám!“ hlásila. „Pižmo je vůně!“

„Já si to nemyslím,“ řekla maminka a podtrhla si něco v textu, který zrovna překládala.

„Jojo,“ trvala na svém Bára a přečetla jí ze sešitu, co si tam napsala.

„Moje milá, z toho, co sis tam napsala, ale nevyplývá, že pižmo je vůně.“

„Jak to?“ zamračila se Bára.

„Besem je vůně. Jenže pižmo už může mít jiný význam.“

„Ale to tam nebylo!“ bránila se Bára.

„No tak se koukni ještě do slovníku cizích slov. Byl hned vedle Machka.“

Bára protočila panenky a nasadila takový výraz, že maminka měla co dělat, aby jí rovnou jednu nestříhla.

„A upaluj!“ zvýšila hlas.

Bára se otráveně odšourala nahoru. Proč by měla lézt do třetího slovníku? Stejně to tam nebude!

Jenže bylo.

Pižmo – vonný, až nepříjemně páchnoucí výměšek ze zvláštních žláz některých živočichů (například kabara, bobra, ondatry), používaný ve voňavkářství.

Proč se ve voňavkářství používá až nepříjemně páchnoucí výměšek? Co je to kabara? A proč tu není ani slovo o pižmoňovi? honilo se Báře hlavou, když odložila propisku. Málem začala znovu listovat slovníkem, ale včas se zarazila. To si najde za chvíli na internetu, ale než mamince řekne, aby jí počítač zapnula, musí ještě provést průzkumnou cestu do minulosti. A stihnout to dřív, než přijde ladič.

Sebrala propisku a papíry s tabulkami, do nichž si zapisovala, která mapa ji kam odnesla, a vyběhla na půdu. Rozložila si papíry na prkennou podlahu a zahloubala se nad nimi. Zatím vypadaly takto:

MAPA ČÍSLO	MÍSTO	ČAS
1	ČESKÁ REPUBLIKA, PRAHA	KVĚTEN 1945
2	IZRAEL, OÁZA V POUŠTI	587 PŘ. N. L.
3	?	PRAVĚK, DOBA KAMENNÁ, PŘED NAŠÍM LETOPOČTEM, PŘED 40 000–4200 LETY
NĚKDE DÁL	TRÓJA	ASI 1200 PŘ. N. L.
NĚKDE DÁL	PAŘÍŽ	JARO 1330
NĚKDE DÁL	POMPEJE	ČERVEN–ČERVENEC 79
NĚKDE DÁL	KYJEVSKÁ RUS	NĚKDY V LETECH 990–996
NĚKDE V PŮLCE	EGYPT	KOLEM R. 2500 PŘ. N. L.

MAPA Č. 1

POKUS ČÍSLO	MÍSTO	ČAS
1	ČESKÁ REPUBLIKA, PRAHA	KVĚTEN 1945
2	JAPONSKO	ŘÍJEN 1600
3	BRITSKÁ LOĎ NA MOŘI MEZI BRITÁNIÍ A USA	26. ZÁŘÍ 1812 NEBO TROŠÍČKU POZDĚJI
4	ČESKÁ REPUBLIKA, PRAHA-VÍTKOV (A POTOM BECHYNĚ A TÁBOR, ALE TAM JSEM DOŠLA PĚŠKY)	14. 7.–23. 8. 1420
5	ČESKÁ REPUBLIKA, PRAHA	ŘÍJEN 1600
6	ČESKÁ REPUBLIKA, TEREZÍN	ZÁŘÍ 1944

Ať si nad tím Bára lámala hlavu, jak chtěla, moudrá z toho nebyla. Pořád v tom neviděla žádný systém.

Třeba záleží i na tom, který den v týdnu nebo v kolik hodin do atlasu sáhnu, rozumovala. Jenže to už do tabulek připsat nešlo. Nebo na postavení hvězd, a to nešlo ani zjistit. Nebo mám ještě málo *studijního materiálu*, usoudila. Dějiny jsou přece strašně dlouhé, ve škole jsou na to čtyři učebnice a já mám u první mapy jenom šest pokusů. To bude tím. Musím jich mít aspoň... Aspoň dvacet. Tak jdeme na to.

Bára vytáhla z truhly atlas, položila ho na zem vedle svých záznamů a otevřela ho na první stránce. V tom se ozval dusot, jako by se půdou hnal zdivočelý mamut a po papírech se sklouzla Barča s vytasenými drápky. Radostně vyskočila do výšky, protože to bezvadně zašustilo, znovu dopadla na papíry a začala je cupovat.

„Jedeš!“ zaječela Bára a vrhla se po ní. Barča se, nadšená, že konečně bude pořádná zábava, vymrštila asi metr do vzduchu, s koketně vyhrbeným hřbátkem přistála o tři metry dál, laškovně cupkala po špičkách a lákala Báru ke hře.

„Ňrrrr-ňa! Ňaurrr! Ňaaaurrrňa!“

„Podívej, jak jsi mi to rozškubala!“ zoufala si Bára nad zmuchlanými papíry prořezanými ostrými kočičími drápky a snažila se je aspoň trochu uhladit.

Barča se s dychtivě vykulenýma očima příkrčila, připravená zdrhnout při prvním Bářině pokusu ji chytit. Jenže Bára se k tomu neměla.

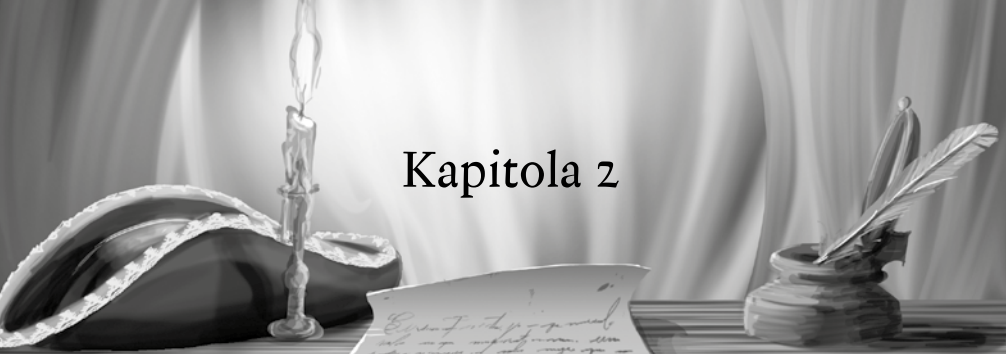
„Ňr?“ zeptala se překvapeně Barča, které nešlo na rozum, proč vydařeně začatá hra nepokračuje.

„Nebudu si s tebou hrát,“ odsekla Bára. „Zničila jsi mi tabulky. Navíc dupeš jako slon a maminka to uslyší a já budu muset dolů.“

Barča se postavila, dvěma líznutími si upravila neposlušné chlupy na boku, které se jí při těch skopičinách rozježily, neuspěchaným krokem pravé dámy došla k Báře a otřela se jí o loket. Bára ji pohladila po aksamitovém kožíšku.

„Má přijít ladič, tak jen na chvilku,“ řekla a zapíchla prst doprostřed mapy na první straně. Půda se zahoupala.

Kapitola 2

Báru udeřil do nosu pach spáleniště.

Stála v olivovém háji. Věděla přesně, že je to olivový háj, protože když byli loni s rodiči na dovolené na Chalkidiki, tak tam olivovníky viděli. Nevysoké stromy s mohutnými kmeny, pokroucenými větvemi a šedozelelnými lístky, které se tvářily, jako by pamatovaly nejmíň staré řecké báje a pověsti. Tatínek tvrdil, že olivovníky mohou být staré i dva tisíce let. Takže teď byla v olivovém háji a smrděl tu kouř, ale ne jako z táboráku, provoněný opečenými buřty. Tohle byl jiný kouř. Mezi věkovitými kmeny olivovníků viděla plameny šlehající ze střech vesnice, která se choulila pod svahem, na němž háj roste. Vesnici právě opouštěl početný houf nějakých ozbrojenců, Bára odhadovala, že jich mohlo být kolem stovky. Byli oblečení v pestrobarevných látkách a vypadali dost cizokrajně. Tedy pro Báru cizokrajně, tady to třeba bylo docela normální, to ještě nemohla vědět. Odváděli dobytek a spoutané lidi.

Ježkovyvoči, kam jsem se to dostala? mrazilo Báru v zádech. Do nějaké války? No to teda fuj fuj nechci.

Když jí na rameni spočinula čísi ruka, zavřeštěla leknutím jako pavíán. Ruka jí okamžitě zakryla ústa.

„Nekřič, děvče,“ zašeptal jí do ucha mužský hlas. „Ať si nás nevšimnou. Neublížím ti, neboj.“

„Áhuehuhu,“ odpověděla Bára, což mělo znamenat *já už nebudu*, ale ono se těžko vyslovuje s cizí rukou připlácnutou na puse. Ruka jí z úst sklouzla zpátky na rameno.

Bára se celá roztřesená leknutím otočila, aby zjistila, kdo k té ruce patří.

Tomu muži mohlo být mezi pětadvaceti a třiceti lety, měl tmavé, nakrátko ostříhané kudrnaté vlasy a černé oči. Oblečený byl velmi jednoduše

do nažloutlé haleny bez rukávů sahající nad kolena, přepásané koženým opaskem. Byl bos, v pravé ruce třímal krátký meč zbrocený krví, cákance krve měl i na haleně a na noze, kde mu prýštila z rány ve stehně.

Po tvářích mu stékaly slzy.

„Měla jsi štěstí, žes nebyla doma,“ vzdychl a objal ji kolem ramen. „Koho nezabili, toho odvedli do otroctví... Kolik dní už pustoší Málidu, kéž by je chtěl Tartaros schvátit...“

Aha, takže on si myslí, že jsem z té přepadené vesnice, došlo Báře. To není špatný začátek, protože podle toho, co říkal, tu nezbyl nikdo, kdo by prásknul, že tam odtud nejsem.

„Pojď, malá,“ vzal ji muž za ruku. „Vezmu tě k nám. Jmenuji se Efialtés. Jak říkají tobě?“

„Barbora,“ řekla Bára. A zarazila se. V téhle řeči, kterou mluvila, to totiž znamenalo něco jako *brepta*. Někdo, kdo neumí pořádně tuhle řeč. Nevzdělaná cizinka nebo tak něco, divoch, barbar... Ale ne, vzdychla Bára. Tak Barbora znamená *barbarka*? To mi teda naši vybrali jméno. Ještě budu muset zjistit, jakou je to řečí.

Efialtés se na ni překvapeně podíval.

„Opravdu ti říkají Barbara? Ty nejsi zdejší?“

Bára mohla s čistým svědomím zavrtět hlavou, protože *zdejší* vskutku nebyla.

Efialtés zřejmě usoudil, že teď není nejvhodnější doba se vyptávat, a rychle, skoro poklusem, ji vedl pryč. Nejdřív běželi olivovým hájem, to ještě šlo, ale pak různými křovisky a výmoly, a tam Bára dost trpěla. Byla totiž oblečená hodně podobně jako Efialtés, jen měla tu halenu delší, a byla také bosa. Jenže na rozdíl od Efialta nebyla zvyklá běhat bosky po kamení, borových šiškách a trnitými keři. Ale netroufla si ani postěžovat, protože Efialtovi stále tekla z rány na stehně krev a také nefňukal, dokonce skoro ani nekulhal, jako by o zranění ani nevěděl.

Chvillemi utíkali, chvillemi šli, trvalo snad dvě hodiny, než Efialtés konečně zastavil u potůčku. Bára se s chutí napila a nalila si vodu na hlavu. Bylo tu odporné vedro. Zatímco si Efialtés omýval ránu, přemýšlela. Jsou tu olivovníky, které viděla s rodiči v Řecku. Je tady horko a ten chlapík je oblečený podobně jako Řekové před Trójou, kam se dostala na své první

výpravě. Že bych byla v Řecku? Ale skoro stejné haleny nosili také otroci v Pompejích a olivovníky rostou určitě i jinde.

„Pojď, půjdeme,“ vybídl ji Efialtés. Z rány mu pořád crčela krev. „Musíme být do setmění v Tráchíně.“

Bára si ještě skoro neodpočinula, ale nedalo se nic dělat. Efialtés ji zase vzal za ruku, aby se mu neztratila, a o poznání volnějším krokem vyrazil. Teď už se neskrývali, chvílemi šli i po nějaké cestě, takže to bylo pohodlnější. Sluníčko se klonilo k západu a přestávalo tak úporně žhnout a asi za půl hodiny stanuli před hradbami města. Brána byla ještě otevřená, což Efialta nesmírně potěšilo. Vedl Báru přímo na náměstí, kde stál chrám velmi podobný chrámům, které znala z Pompejí – se střechou nesenou žlábkovanými sloupy a s trojúhelníkovým štítem zdobeným reliéfy. Tak že bych byla v Itálii? uvažovala.

Efialtés zahrnul do první uličky vpravo a vstoupil do jednoho z domů. Ocitli se na úzkém obdélníkovém dvoře lemovaném sloupořadím nesoucím stříšku, která poskytovala trochu stínu i v poledne. Starší paní oblečená podobně jako Bára, s vlasy smotanými do uzle a převázanými modrým pruhem látky, vzhledla od plení záhonku uprostřed dvora a spráskla ruce.

„Efialte! Už jsi zpátky! A jak to vypadáš, Die hromovládny, vždyť ty jsi zraněný! Hned doběhnu pro pána!“

Jako by si teprve teď uvědomil bolest, začal Efialtés kulhat. Dopajdal ke kamennému sedátku pod sloupořadím a s úlevou si sedl. Bára vedle něj. Skoro necítila nohy, jak byla uchozená.

Za okamžik na dvůr skoro vyběhl starší pán.

„Chlapče! Báli jsme se o tebe!“ hrnul se k Efialtovi. Efialtés chtěl vstát, ale otec mu to nedovolil. „Sed, synku, sed. Leukippa už si připravuje věci, aby ti to ošetřila.“

Bára udělala Efialtovu otcí místo na sedátku.

„Kdo je to děvče?“ všiml si jí teprve teď.

„Zdá se, že je jediná, kdo přežila útok Peršanů na její vesnici,“ procedil Efialtés nenávistně mezi zuby. „Tři hodiny chůze odtud, otče, pouhé tři hodiny... Dva jsem zabil, ale pak jsem raději vzal nohy na ramena, byla jich obrovská přesila... Koho nezavraždili, odvěkli do otroctví. Plení

Málidu jako kobyly. Tohle nebyla jediná vypálená ves, kterou jsem cestou od Thermopyl viděl, bohové...”

Thermopyly! To přece znám! blesklo Báře hlavou a našpicovala uši jako netopýr.

„Viš, co dělají naši spojenci?“ zajímal se otec. „Zjistil jsi něco?“

„Zjistil!“ skoro vykřikl Efialtés vzteky. „Stojí v Thermopylách a chtějí Peršanům zabránit v tom, aby se dostali do Boiótie a do Attiky. Ale Málidu jim nechali na pospas, i Fthíji a Thessálii... Čím déle se budou Athéňané, Sparťané a jejich spojenci v Thermopylách bránit, tím hůř pro nás. Perské vojsko je obrovské, otče, a Xerxovi muži musejí jíst. Budou se vydávat na loupežné výpravy dál a dál, zítra mohou být tady, v Tráchíně, zůstane po nich jen zkáza a pustina...”

Efialtův otec se tvářil ustaraně.

„Kéž by se spojencům podařilo Peršany porazit a hnát zpátky na sever!“

„Nikdy se jim to nepodaří,“ potřásl kudrnatou hlavou Efialtés. „Vždyť o to ani neusilují. Je jim jedno, co se děje s Málidou. Chtějí jen zabránit Peršanům projít Thermopylami. Odepsali nás. Nechali nás Peršanům napospas!“

„Co budeme dělat?“

„Já vím, co udělám,“ řekl Efialtés tvrdě. „Já vím, jak odtud Peršany dostanu!“

„Jak, chlapče?“ zeptal se otec, znepokojen tónem Efialtova hlasu.

„Zítra to řeknu radě... Znáám cestu, kterou se dají Thermopyly obejít přes hory. Znáám Kallidromos...”

„Co to říkáš, Efialte...?“

Efialtés se otci zadíval zpřímá do očí.

„Půjdu za perským králem, půjdu za Xerxem, a nabídnu mu, že jeho vojsko převedu přes Kallidromos. Zbavím Málidu Peršanů!“

„Chceš zradit spojence?“ zhrozil se otec.

„Zradit? Spojence?“ užasl Efialtés. „Vždyť první zradili oni nás tím, že se stáhli do Thermopyl a nechali Peršany, aby plenili naše území!“

„Xerxés tě zabije,“ obával se otec.

„Xerxés mě ještě odmění,“ ujistil ho Efialtés. „Pomůžu mu k vítězství.“

Otec chtěl ještě něco říct, ale to už přiběhla ta paní, která prve na dvorku plela, Leukippa, s mísou vody a čistým plátnem, aby Efialtovi ovázala ránu.

„Dej nejdřív, Leukippo, najíst a napít tomu děvčeti,“ požádal ji Efialtés. „Je unavené.“

„Tak dobře,“ kývla Leukippa, vzala Báru za ruku a dovedla ji do jedné z místností, jejichž dveře ústily na dvorek. Posadila ji na lavici u zdi, do jedné ruky jí dala kus voňavého, čerstvě upečeného chleba, do druhé kus sýra a vedle ní postavila džbán s vodou. Pak vyběhla ven. Báře se na křupavou kůrčičku sbíhaly sliny tak, až jí trnulo pod jazykem. Zrovna otvírala pusku, aby se do chleba zakousla, když se svět trochu zhoupnul a...

... a ona byla zpátky na půdě, stejně hladová a unavená jako v Efialtově domě, ale bez toho chleba. Pěkný podraz! zamračila se, protože zatímco *tam* uplynuly nejméně tři hodiny, *tady* se ručičky na hodinách ani nehnu-ly a oběd byl před chvílí, takže nemohla jít dolů do kuchyně a tvrdit, že už má hlad a chce svačinu. Barča decentně postrkovala po podlaze rozdrbaný papír s tabulkou.

„Kšc!“ sebrala jí ho Bára. „Já asi ještě za chvíli přijdu,“ slíbila jí, když zamířila po schodech dolů.

V pokojíčku hned sáhla po své *faraonské* encyklopedii. Tutanchamonova maska na deskách jí připomněla poslední výlet do minulosti, když se dostala do Egypta. Vlastně bych té encyklopedii neměla říkat *faraonská*, když Egypťané tohle slovo ani neznali, pomyslela si. Jenže říkat jí *velkobožská*, protože svého krále nazývali Velký bůh, to zní fakt pitomě. Tak asi bude i dál *faraonská*.

Nalistovala heslo Thermopyly.

Thermopyly – (řecky Thermopylai, „Horké brány“), úžina mezi pohořím Oitou a Málíjským zálivem, strategicky důležitá cesta ze severního do středního Řecka. U Thermopyl se v srpnu r. 480 př. n. l. odehrála slavná bitva řecko-perských válek. Řečtí spojenci se zde postavili perskému vojsku vedenému králem Xerxem. Zrádce Efialtés z Málidy však Peršanům ukázal cestu přes hory. Odlesky slunce na jejich zbroji Řeky na nebezpečí

upozornily. Většina řeckého vojska byla odeslána na jih, aby unikla zkáze, a spartský král Leónidas se třemi sty Sparťanů a sedmi sty spojenci se zde snažili zadržet perskou armádu tak dlouho, aby umožnili řeckému vojsku stáhnout se do bezpečí. Z tisícovky Řeků zde padlo 998 mužů. Jeden z přeživších hanbou spáchal sebevraždu, druhý padl následujícího roku v bitvě u Plataj. Padlým Sparťanům tu jejich obec nechala vztyčit pomník s nápisem: Ó xein'angellein Lakedaimoniois hoti téde keimetha tois keinón rhémasi peithomenoi – Cizinče, zvěstuj Lakedaimonským, že zde ležíme poslušni jejich zákonům.

Bára vztekle zabouchla knihu. Nerozčílilo ji, že nevěděla, kdo jsou Lakedaimonští, ale že se tu o Efialtovi psalo jako o zrádci. Jaký zrádce? Řekové nechali Málidu na holičkách, kdyby Peršanům neukázal cestu dál, Málidu by úplně zničili a všechny lidi pobili nebo odvedli do otroctví! Chránil jenom svou vlast!

Zkusila nalistovat heslo Efialtés.

Bylo tam.

Efialtés z Málidy – syn Eurydémův, řecký zrádce, který ukázal Peršanům cestu, kudy obejít spojenecké vojsko v Thermopylách. Vůdci řeckých spojenců na jeho hlavu vypsalí odměnu. Efialtés uprchl do Thessálie a kolem r. 470 př. n. l. ho z neznámého důvodu zabil Athénadés z Tráchiny. Přestože Athénadés Efialta nezabil kvůli zradě u Thermopyl, Sparťané mu slíbenou odměnu vyplatili.

Bára se dopálila. Vzala černý fix a v obou heslech začernila slovo „zrádce“. I když se do knížek nemá psát. Ale aspoň trochu takhle napravila krivdu, kterou dějiny na Efialtovi spáchaly.

Pak vzala papír rozdrbaný Barčinými drápky, největší trhliny podlepi-la *lepánky* a doplnila do tabulky *Řecko, Mális, srpen 480 př. n. l.*

Tak, to máme sedm záznamů z jedné mapy. Ještě třináct. Tak šup šup, vyprovodila se na půdu k atlasu.

Barču už kočkovací nálada přešla. Pohodlně uvelebená na židli si myla kožíšek a Báře sotva věnovala pohled.

„Jdu na to,“ oznámila jí Bára.

„Mňa,“ odušila Barča, což mohlo znamenat *beru na vědomí* nebo *je mi to buřt*. Bára lehce přejela prstem přes první mapu, kratičce, aby nebyla v minulosti zase několik hodin, protože to už by dostala opravdu pořádný hlad, svět kolem ní se zahoupal a...

... a Bára neviděla skoro nic.

Ocitla se totiž v tmavé místnosti, kterou slabě ozařovaly plamínky tří svíček ve svícnu a skomírající oheň v krbu. Okamžitě ji roztrásl chlad, přetopeno tu tedy rozhodně nebylo.

Někomu to však vůbec nekazilo spaní, protože odkudsi se ozývalo bohatýrské chrápání.

Dvojí.

Tak to je paráda, pomyslela si Bára. Jak mám potmě v nějakém pokoji poznat, kde a kdy jsem? Budu se muset nějak dostat ven, ale jak, když nevím, kde jsou dveře? A abych taky ty dva chrápače nevzbudila...

Rozhodla se, že se pokusí nahmatat stěnu a pak půjde podle ní. Dveře tu být musejí, a kde jinde než ve zdi by je také měla hledat? Natáhla před sebe ruce a opatrně vykročila směrem od chrápání. Jeden krok, druhý – a RACH.

Na zemi ležely čísi vysoké boty, o které Bára zakopla, upadla, a přitom ještě stačila porazit židli.

Jedno chrápání okamžitě utichlo. Bára zůstala bez pohnutí klečet tam, kde přistála.

„Pane Bušku!“ ozval se šepot. Poněkud hlasitý šepot. „Pane Bušku!!!“

Pan Bušek vesele zařezával dál.

„PANE BUŠKU!“ zašeptal probuzený spáč tak, že ho možná bylo slyšet i za dveřmi. „Slyší- šílí- slyším tu někochodit.“

Mladý muž, podle hlasu to byl mladý muž, měl poněkud ztěžklý jazyk a obtížně *artikuloval*. Očividně večer trochu přebíral.

Pan Bušek cosi zabrumlal a podle vrzání postele se obrátil na druhou stranu.

Bára si stále netroufala pohnout se, i když klečet na kamenné dlažbě s nosem nepříliš daleko od těch bot nebylo nic příjemného. Dotyčný měl ponožky nejspíš označené jaro, léto, podzim a zima.

Podle zvuků, které k ní dolehly, to Buškův kumpán vzdal, zase se uložil a začal jemně pochrupovat, jak se pomalu propadal do spánku. Bára se opatrně postavila. Tentokrát nedělala kroky, ale posouvala chodidla po podlaze, aby zase o něco nezakopla. Přitom se trochu rozkoukala. Světlo svíček ozařovalo jen malou část místnosti a podlaha tonula ve tmě, což bylo nepříjemné, protože to Báře cestu ke stěně moc neusnadňovalo. Navíc, jak opatrně odsouvala z cesty špičkou nohy ty vysoké boty, které páchly hůř než tchořovy dásně, ozval se příšerný zvuk, v nočním tichu to znělo, jako když metro vjíždí do kostela.

Na těch jezdeckých botách totiž byly ostruhy a skřípot kovu škrábajícího po kamenné dlaždici by nevzbudil jen mrtvého.

Nebo pana Buška.

„Pane Bušku!“ vymrštil se opět spáček a Bára sebou hodila do černého stínu za truhlicí, na níž stál svícen. Přesně podle pořekadla pod svícnem největší tma.

„Ano, Výsosti?“ probudil se konečně pan Bušek.

„Šle- šlyše- šelsem kroky,“ podařilo se Buškovu spolunocležníkovi dát dohromady jakžtakž srozumitelnou větu.

Bára už se rozkoukala natolik, že rozeznávala tváře. Pan Bušek se tvářil jako vyoraná myš, protíral si oči a moc nevěděl, která bije. Na druhém lůžku seděl asi dvacetiletý urostlý mladík zabalený do pláště. Za ramena, která se mu pod ním rýsovala, by se nemusel stydět ani těžký atlet nebo pan učitel Sedlář. Měl tmavé vlasy, čelist mu lemoval pečlivě udržovaný vous a oči mu vyplašeně tékaly po místnosti. Byly velmi tmavé, skoro černé, a plamínky svíček mu v nich tancovaly jako bludičky.

„Někdotuje,“ zadrmolil.

Pan Bušek spustil nohy z lůžka, s nechutí došlápl na studené dlaždice a došel ke dveřím. Otevřel je, aby dovnitř vpustil světlo, které do chodby zřejmě dopadalo oknem. Bylo stříbrně bílé, jako když se úplněk třpytí na čerstvém sněhu. Báru svým činem pan Bušek nesmírně potěšil, protože tím pádem zjistila, kde dveře jsou. Bušek se rozhlédl po místnosti, usoudil, že pro klid svého spolunocležníka učinil dost, dveře zase zabouchl, napil se vína z poháru na stole a skočil zpátky do postele. Asi ho záblo do palců na nohou.

„Nikdo tu není, Výsosti, můžete klidně spát,“ zamumlal ještě a vzápětí se ozvalo mocné zachrápání. Výsost ještě chvíli seděla na posteli, než si také lehla.

Bára se zvedla z úkrytu a jako duch zamířila ke dveřím.

Asi by nebyla moc dobré strašidlo, protože sotva udělala tři kroky, Výsost už pana Buška zase budila.

„Slyším kroky!“ podařilo se Výsosti tentokrát vyslovit naprosto zřetelně. Zřejmě se tak bála, že vystřízlivěla. Takže by Bára možná byla naopak výtečné strašidlo.

Pan Bušek opět slezl z postele, otevřel dveře a začal procházet místnost. Ve světle měsíce, které se sem z chodby linulo, si Bára mohla tvář Výsosti zřetelně prohlédnout. Byla jí povědomá. Ale neměla čas nad tím bádat, protože pan Bušek tentokrát prohledával komnatu velmi pečlivě a hrozilo, že Báru krčící se u stolu záhy objeví.

Bára hbitě vyhodnotila situaci a *záložní krizový program* pravil, že je čas na rychlou akci. Nahmátla na stole cínový pohár a mrštila jím přes celou místnost. Výsost i pan Bušek vyjekli, když panu Buškovi pohár prosvištěl kolem hlavy, a vrhli se do kouta, kam s rachotem dopadl. Toho Bára využila a jako lasice se prosmýkla na chodbu. Oknem vedoucím z chodby ven zahlédla zasněženou střechu a...

... svět se zhoupl. Bára byla zpátky na půdě.

Tak to jsem moc zvědavá, jak *tohle* budu hledat, hudrovala v duchu cestou do pokojíčku. Vždyť vím jenom jméno Bušek. A podle nábytku a těch bot to vypadalo na nějaký středověk. To není mnoho záchytných bodů. Nicméně se statečně vrhla do faraonské encyklopedie. Bušek, Bušek... A HELE! Bušek tu byl!

Bušek starší z Velhartic – *nejbližší důvěrník Karla IV. Narozen před r. 1318, zemřel v září nebo v říjnu 1337 na italském tažení v Meranu. Jeho stejnojmenný syn později zaujal jeho místo.*

Nejbližší důvěrník Karla IV. Ten atlet, co se zlískal tak, že sotva mluvil, to byl Karel! Proto mi byl tak povědomý! Páni, ten ale vyrostl! Nebo zestárl? Teda, kolik mu už mohlo být? Když jsme se viděli naposledy, to bylo v roce 1330 a bylo mu čtrnáct. Teď už vypadal jako dospělák. Jé, kdybych věděla, že je to on, tak bych vylezla a ukázala se mu a pokecali bychom si..., zalitovala Bára, že ji ta podoba netrkla dřív. Ale teď už se s tím nedalo nic dělat.

Takže vím, koho jsem viděla, ale ne kdy a kde. Vzápětí se jí vybavila básnička, kterou recitoval strejda Víťa pokaždé, když otvíral lahváče a nabízel i tatínkovi:

*Král Karel s Buškem z Velhartic
ted' zasedli si k dubovému stolu.
Ti dva již pili mnohou číši spolu
a zapěli si z plných plic.*

Hm, usoudila Bára. Takže to *nejbližší důvěrník* asi znamená, že spolu chlastali jak carští důstojníci. A trochu se na Karla zlobila, že byl opilý. Z paměti se jí vynořila ještě další část té básničky, nebo spíš básně, protože byla docela dlouhá. Strejda Víta ji uměl celou, ale Bára ne.

*Ech, vezu révu z Burgund sem,
král dál a dál si v zlosti svoji vede,
a takovouhle peluň mi z ní svede
ta velebená česká zem.*

*Však jaká země, taký lid!
Vás kdyby učit chtěli všichni svatí,
zda všimnou si jich Češi paličatí?
Bud', svatý, rád, že nejsi bit!*

To připadalo Báře docela legrační. Zvláště se jí líbilo slovo *peluň* a to, že by Češi nabančili i svatému, kdyby je chtěl učit. Ale v básničce byla chyba. V encyklopedii stálo, že pan Bušek umřel v roce 1337, ale Karel, a to si Bára pamatovala přesně, se stal králem až v roce 1346.

Nicméně stále neznala odpověď na otázku *kdy* a *kde*, pouze *kdo* a *s kým*. Věděla, že to muselo být dřív než v září nebo v říjnu 1337, protože pan Bušek byl očividně živ a těšil se dobrému zdraví, takže Karlovi mohlo být nanejvýš dvacet jedna let. No, na jednadvacet byl tedy opravdu ramenatý, uznala Bára trochu s obdivem. I když Karel měl pořádnou sílu už ve čtrnácti, takže nebylo divu.

Tak co teď? Poprosit maminku, aby jí zapnula počítač, a zkusit místo *pyžamoně* najít něco o Karlovi a o Buškovi? Báře to přišlo k ničemu, protože Karel a Bušek spolu přece mohli *mnohou číši* pít kdykoliv a kdekoliv. Kdyby tam v té místnosti bylo aspoň něco, čeho by se mohla chytnout! Jenže se jí vybavovaly jenom ty smrduté jezdecké boty a doufala, že *nebyly* Karlovy. A také to, že venku ležel sníh.

Než na něco přijde, vzala do náručí *etymologické* slovníky a slovník cizích slov a odnesla je do tatínkovy pracovny, aby je uklidila. Přitom si na polici vedle místa, kam patřily, všimla hodně rozdrbané brožované knížky, na které bylo napsáno:

Zajásala a okamžitě nalistrovala svoje jméno.

No opravdu, vrátila knihu za okamžik zhnuseně do poličky. Barbora, původně Barbara, znamená řecky *brepta* a přeneseně *cizinka*. No co mi to naši vybrali za jméno? To mě nemohli pojmenovat třeba... třeba... Báru zrovna nenapadlo, jak by se chtěla jmenovat, ale být blábolící cizinkou ji zrovna dvakrát netěšilo. Přitom do téhle chvíle byla se svým jménem docela spokojená.

Rozhodla se, že bude původní význam svého jména *ignorovat*, tedy že se na něj vykašle, a protože ještě není čas na svačinu a ladič pian také ještě nedorazil, že možná provede další pokusnou výpravu do minulosti. A nebo, zamyslela se, nebo se podívám do knížek po babi dejvické, jestli bych přece jen nezjistila, *kdy* jsem toho Karla viděla.

To bylo dost hrdinské rozhodnutí, protože to znamenalo ponořit se do beden, v nichž se pravidelně ty knihy, které Bára potřebovala nejvíc, stěhovaly na dno. Bára se statečně nadechla a koukla do první bedny.

Zázraka, velická zázraka, pomyslela si vzápětí.

Hned na vrchu totiž ležela velká vázaná kniha a na obálce byl Karel IV., už jako *opravdu* dospělák, s korunou, obrovskými hnědými očima, bambulátým nosem a hustým tmavým plnovousem. A na té knize bylo napsáno:

VITA CAROLI

Karel IV.

Vlastní životopis

Páni, okamžitě začala knihou listovat Bára. Tady bude určitě o tom, jak jsme unášeli Blanku! Na levé straně byl vždy text v latině, to Báru zase zamrzelo, že na rozdíl od Karla latinsky neumí, na pravé straně byl překlad a co deset stránek ještě barevné obrázky – buď nějaký obraz Karla IV., nebo jeho socha, a nebo dokonce přetištěná strana z rukopisu jeho knihy. Báru by *moc* zajímalo, jestli to psal opravdu vlastní rukou, nebo jestli to diktoval někomu, kdo uměl malovat písmenka jedno jako druhé, a ještě

to ozdobit krásnými ornamenty. Nicméně se u obrázků moc nezdržovala, protože hledala, co do svého životopisu napsal Karel o ní.

První dvě kapitoly byly snůškou z jejího pohledu nudných a suchopárných ponaučení, jaká by tedy do Karla nikdy neřekla. Ve třetí kapitole už to začalo být zajímavější – tam psal Karel o svých rodičích a o tom, jak přišel do Francie, ale moc strhujícím způsobem to nelíčil. Ve čtvrté kapitole už se zmínil o tom, jak se z Francie vrátil do Lucemburku, což bylo pár dní po tom, co se nepodařil únos Blanky, co si zlámal ruku na turnaji a co se Bára vrátila domů. Jenže o ničem z toho tu nebylo ani slovo. Vlastně celé to dobrodružství, které spolu prožili, než musel do Lucemburku odjet, odbyl jednou větou:

Po oněch dvou letech vrátil mne král i s mou manželkou, svou sestrou Blankou, mému otci Janu, králi českému, do města Lucemburku.

NO TO SNAD NE!!! málem se vztekla Bára. Tak já mu propašuju do Blančiny komnat lano, beze mě by ji z hradu nikdy nedostal, já s ním zdrhám, dělám jim kořena, málem se zabiju na koni – a ON O TOM NENAPÍŠE ANI VĚTU?!?!

A co tam asi mohl psát? uvědomila si. Já jsem ten blbeček, co unášel vlastní manželku, protože jsem nevěděl, že je to moje manželka, a ještě mi s tím pomáhala holka, která se teprve za pár set let narodí? No to asi fakt nešlo...

To musela Bára uznat, ale stejně ji to mrzelo. Aspoň větičkou se o ní zmínit mohl! Prožili toho přece spolu tolik... No, vlastně jen pár dní. A kdo ví, kdy tohle Karel psal. Třeba už mu bylo padesát nebo kolik a vlastně si na ni vůbec nepamatoval... Ne, to ne. Určitě na ni nezapomněl, jenom o ní nemohl napsat do knihy, ujišťovala se. Pro jistotu, jestli se o ní Karel náááááhodou nezmínil někde později, listovala knihou dál. Najednou jí padlo do oka jméno pana Buška. Okamžitě se začetla.

To se mi snad zdá! vrtěla užasle hlavou. Takže o tom, jak jsme unášeli Blanku, ani slovo, ale jak jsem je strašila v pokoji, to tady rozepíše do všech podrobností. A ještě to příkrášluje! Že prý tam svítila spousta svíc a hořel velký oheň, takže tam bylo dost světla. Panenkomarjá, kdyby tam bylo dost světla, jednak bych se nepřerazila o ty smradlavé boty a jednak by mě určitě viděli! Nojo, ono se to musí do těch knížek nějak upravovat.

